პროლეტარეთო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

KOMUNISTI — ORGAN CK KP GRUZII, VERHOVNOGO SOVETA GRUZINSKOI SSR I SOVETA MINISTROV GRUZINSKOI SSR

19 ოქტომბერი შაბათი 1968

გამოცემის 49-ე წელი • № 246 (14242)

ფასი 2 კაპ.

ათასობით მანეთის ზეგეგმითი პროდუქცია

თბილისი. ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავის აღსანიშნავად გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში წარმატება მოიპოვა საქართველოს სსრ მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროს ლილოს რაინბეტონის ნაკეთობათა ქარხანამ (დირექტორი საქართველოს სსრ დამსახურებული ინჟინერი გ. ჯიჯავაძე). ქარხნის კოლექტივმა 9 თვის გეგმა 116 პროცენტით შეასრულა და ათასობით მანეთის ზეგეგმითი პროდუქცია მისცა სამშობლოს. ქარხნის კოლექტივს მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი ხუთწლიანი გეგმის მესამე წლის დავალება 15 დეკემბრისათვის გაანადღოს.

ქარხანაში მზადდება რკინაბეტონის სხვადასხვა ზომის მილები, ღარები, ფილები, რომლებსაც ფართოდ იყენებენ მელიორაციის და წყალთა მეურნეობის მშენებლობებზე.

ლენინურ ვახტზე კარგი მაჩვენებლებით გამოირჩევიან მექანიზატორი, სოციალისტური შრომის გმირი შ. გზირიშვილი და მებეტონეთა ის ბრიგადები, რომლებსაც ა. ეფრემიძე და ლ. თუთბერიძე ხელმძღვანელობენ.

ი. გეგეშიძე.

ᲙᲣᲗᲜᲚᲔᲚᲘ — ᲕᲐᲠᲓᲜᲘᲡᲫᲘ!

ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ფეროშენაწნობი დაკვალების გადაძეტებით

ზესტაფონი. (საკ. კორ.). ფეროშენადნობთა ქარხნის კოლექტივმა, რომელიც ზაპოროჟიელ თანამოსაქმეებს ეჯიბრება, გადაჭარბებით შეასრულა ფეროშენადნობთა გამოდნობის ცხრა თვის დავალება.

ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავის აღსანიშნავ სოციალისტურ შეჯიბრებაში განსაკუთრებით დაწინაურდა პირველი სადნობი საამქროს კოლექტივი, რომელსაც ინჟინერი ნ. ჯაფარიძე უძღვება. მარტო ამ საამქროს კოლექტივმა ცხრა თვეში გეგმის გადამეტებით გამოადნო ათასობით ტონა მაღალხარისხოვანი ლიტონი.

ანგარიშგება-არჩევნები პარტორგანიზაციებში

ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔ წლის ნოემბერ-დეკემბერში ჩვენი რესპუბლიკის ყველა [illegible]ველადს პარტიულ ორგანიზაციაში [illegible]ეწყობა საანგარიშო-საარჩევნო კრებები. პარტჯგუფორგები, საამქრო და [illegible]ველადი ორგანიზაციების მდივნები [illegible]არიშებით წარდგებიან კომუნისტთა [illegible]ში წლის მანძილზე გაწეული მუშაობის შესახებ.

[illegible]ელ საანგარიშო პერიოდში პირველადი პარტიული ორგანიზაციები სკკპ XIII ყრილობის გადწყვეტილებათა [illegible]ავრი ზეგავლენით ცხოვრობდნენ. [illegible]რციელებდნენ რა ყრილობის მითითებებს, განვლილ წელს მათ შინაპარტიული და მასობრივ-პოლიტიკური მუშაობის, მეურნეობისადმი ხელმძღვანელობის თვალსაჩინო გამოცდილება შეიძინეს. ღრმა ანალიზი გაუკეთონ ამ გამოცდილებას, ყოველივე ახალს პარტიული ორგანიზაციების ცხოვრებაში და [illegible]დან ხათანადო დასკვნები გაკეთონ [illegible]ავლისათვის — აი ანგარიშგება-არჩევნების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი [illegible]ცანა. საანგარიშო-საარჩევნო კრებამ ხელი უნდა შეუწყოს კომუნისტური [illegible]ნებლობაში პარტიის ხელმძღვანელი [illegible]ლის შემდგომ ამაღლებას.

ყველა პარტიული ორგანიზაციის უუ[illegible]ღლების ცენტრშია ვ. ი. ლენინის და[illegible]ებულ 100 წლისთავისათვის მზადების [illegible]ითხები. ამიტომ ისინი უმეტესად [illegible]ალსაჩინო ადგილს დაიკავებენ საანგა[illegible]ო-საარჩევნო კრებებზე გაკეთებულ [illegible]ხსენებებსა და კომუნისტთა გამოსვ[illegible]ებში.

[illegible]ახლა ჩვენს რესპუბლიკაში ყველგან [illegible]დი პოლიტიკური და შრომითი ამოცა[illegible]ბა სუფევს, სულ უფრო ფართოდ ჩა[illegible]ება სოციალისტური შეჯიბრება ვ. ი. [illegible]ენინის დაბადების 100 წლისთავისა და [illegible]ართველოში საბჭოთა ხელისუფლე[illegible] დამყარების 50 წლისთავის აღსანიშ[illegible]ად. სარედაქციო ფოსტას ყოველდღი[illegible]ად მოაქვს სასიხარულო ცნობები შე[illegible]რებაში ჩაბმული შრომითი კოლექტი[illegible]ის ახალ-ახალ გამარჯვებათა შესახებ. [illegible]ცხადყოფს, რომ კარგად მიდის საქმე [illegible]წველობაში, სოფლის მეურნეობაში, [illegible]სპორტზე, შემოქმედებით ორგანი[illegible]ციებში. და ამაში დიდი დამსახურება [illegible]ი პირველადს პარტიულ ორგანი[illegible]ციებს, რომლებიც მოქმედებენ ცხოვ[illegible]ბის შუაგულში, იქ, სადაც უშუალოდ [illegible]ედება საქმის .ბედი.

[illegible]ამიტომ დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, [illegible] საანგარიშო-საარჩევნო კრებებზე [illegible]ვაზოგადოო ორგანიზატორული და [illegible]ლიტიკური მუშაობის გამოცდილება, [illegible] უზრუნველყოფს წარმოების განვი[illegible]რების მაღალ ტემპს და ამ გამოცდი[illegible]ებზე დაყრდნობით შევიმუშაოთ ისე[illegible] გადაწყვეტილებანი, რომლებიც ხელს [illegible]უწყობენ მიღწეული წარმატების განვ[illegible]ცოცხალს, სოციალისტური შეჯიბრებით [illegible]ისრ ვალდებულებათა აუცილებლად [illegible]ასრულებას. ამასთან მსჯელობა ამ თე[illegible] უნდა იყოს საგნობრივი, საქმითა[illegible] გამომდინარეობდეს იმ კონკრეტული [illegible]ცანებიდან, რომლებსაც წყვეტს ამა [illegible] ამ საწარმოს, საზოგადოებრივი მე[illegible]ნეობის ან დაწესებულების კოლექტი[illegible]

[illegible]ვენი პარტია, მისი ლენინური ცენტ[illegible]ური კომიტეტი ყოველდღიურად [illegible]ონავენ იმისათვის, რომ პირველადმა [illegible]ტიულმა ორგანიზაციებმა შეძლონ მე[illegible]ეფექტური გავლენა მოახდინონ საწ[illegible]ურნეო საქმეებზე, იმოქმედონ სწორი [illegible]ოდებით. ამიტომ დიდი მნიშვნელობა [illegible]ქვს იმას, რომ საანგარიშო-საარჩევნო [illegible]ებებმა ჩაიარონ მაღალი მომთხოვნ[illegible]ობის, კრიტიკისა და თვითკრიტიკის [illegible]ნით, იგრძნობოდეს კომუნისტთა ღრმა [illegible]ნტერესება პირველადი პარტიული [illegible]ორგანიზაციებისა და მათი არჩეული [illegible]ორგანოების მოღვაწეობის შემდგომი გა[illegible]ჯობესებით.

[illegible]როგორც ცნობილია, უკანასკნელ წლებში შესამჩნევად გამოცოცხლდა იდეო[illegible]ოგიური ცხოვრება. იგი უფრო მჭიდ[illegible]ოდ დაუკავშირდა კომუნისტური მშე[illegible]ებლობის პრაქტიკულ ამოცანებს. მაგ[illegible]ად ამ დარგში ჯერ კიდევ გვაქვს ნაკ[illegible]ოვანებანი და ხარვეზები. ამას მოწ[illegible]ობს, კერძოდ, წარსულის ზოგიერთი [illegible]
მონაშთი, მახინჯი მოვლენა, რასაც [illegible]ადგილი აქვს ადამიანთა ცხოვრებასა და [illegible]ურთიერთობაში. ამიტომ იდეოლოგიუ[illegible]ი მუშაობაში საკუთრივ მისი ადგილი [illegible]ეა ადამიანთა ცხოვრებასა და [illegible]ურთიერთობაში. ამიტომ ამ საკითხებზე [illegible]ეა ადამიანთა ცხოვრებასა და [illegible]ურთიერთობაში. ამიტომ იდეოლოგიუ[illegible]ი მუშაობაში მნიშვნელოვანი ადგილი [illegible]ეა ადამიანთა ცხოვრებასა და [illegible]ურთიერთობაში. ამიტომ ამ საკითხებზე

ჩვენი ხალხის სუფრისათვის

ვ. ვადაჭკორია,
საქართველოს სსრ კვების მრეწველობის მინისტრი

კვების მრეწველობის მუშაკთა დღის აღნიშვნა ჩვენს ქვეყანაში უკვე ტრადიციად იქცა. მრეწველობის ამ მნიშვნელოვანი დარგის მუშაკები აჯაბებენ გაწეული შრომის შედეგებს და ახალ ღონისძიებებს სახამენ მათ წინაშე მდგომი ამოცანების გადასაჭრელად. დღითიდღე იზრდება ჩვენი რესპუბლიკის კვების მრეწველობის ხვედრითი წონა. ჩაი, უურძენი, თამბაქო, ხილი, ციტრუსები, ეთერზეთები — უველა ეს ძვირფასი ნედლეული კვების მრეწველობის მუშაკთა ხელშია, და ისინიც უნარიანად იყენებენ მას.

როგორი იყო ჩვენი კვების მრეწველობის გუშინდელი დღე, როგორია დღევანდელობა და რა იქნება მომავალში, აი ამაზე მოგვითხრობს მინისტრი ამ სტატიაში.

ბუნებამ უხვად დააჯილდოვა საქართველო სამდიდრით. ჩვენი მიწა დედა-მიწაა, რომლის მკერდიც სავსეა ადამიანის არსებობისათვის საჭირო ნოყიერი ნედლეულით. მაგრამ ბუნება ყველაფერს რიდი იმეტებს ჩვენთვის, ამიტომ ვიცდილობთ რაც შეიძლება მეტი გამოვიტაცოთ მას და სულ უფრო მეტად ვზარდოთ ჩვენი ხვავი და ბარაქა.

ამ მდიდარი ბუნებრივი რესურსების მაქსიმალურად გამოყენება ჩვენში მხოლოდ ნახევარი საუკუნეა რაც დაიწყო. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე ეს პირობები ძალიან მცირედ იყო გამოყენებული და კვების მრეწველობა, ისევე როგორც სახალხო მეურნეობის სხვა დარგები, მეტად დაბალ საფეხურზე იდგა. ვიდოთ ჩვენი კვების მრეწველობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგის — ჩაის წარმოება, ეს მხოლოდ ჩინასახად მდგომარეობაში იყო. ჩაის პლანტაციების ფართობი 900 ჰექტარს არ აღემატებოდა, ხოლო არსებული სამადსამი ფაბრიკა სეზონში 600 ტონა ჩაის ფოთოლზე მეტს ვერ ამუშავებდა.

მიუხედავად მდიდარი ტრადიციებისა, მეღვინეობაც კუსტარული წარმოების ხასიათს ატარებდა, დაბალ დონეზე იდგა ღვინის ტექნოლოგია. კუსტარული წესით ცხვებოდა პური, ჩამორჩებოდა საკონდიტრო მრეწველობა, თამბაქოს, მინერალური და ხილეული წყლების წარმოება, ვერ ვიყენებდით ეთერეზეთოვანი კულტურების უხვ ნედლეულს.

კვების მრეწველობის ჩქარი ტემპით განვითარება საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველი დღეებიდანვე დაიწყო. პარტიისა და მთავრობის მიერ დასახული დიადი გეგმები მოკლე ხანში განხორციელდა. ძირფესვიანად შეიცვალა ჩვენი სახალხო მეურნეობა. საქართველოში გაფართოვდა ძვირფასი ტექნიკური კულტურების წარმოება, ამატა ნედლეულმა და მასთან ერთად გაიზარდა კვების მრეწველობის საწარმოო სიმძლავრეები. ძველი კუსტარული საწარმოების ნაცვლად აშენდა თანამედროვე ტექნიკით აღჭურვილი მძლავრი ფაბრიკა-ქარხნები, მომზადდა კვალიფიციური კადრები, რომლებმაც წარმატებით აითვისეს ახალი ტექნიკა და წარმოების მოწინავე ტექნოლოგია.

ჩვენი დღევანდელი შრომითი მაჩვენებლები, კვების მრეწველობის სწრაფად განვითარების თვალსაჩინო მაგალითია. გავიხსენოთ: დღეისათვის საქართველოს ჩაის პლანტაციებს 63 ათასზე მეტი ჰექტარი უჭირავს. ეს 70-ჯერ მეტია საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე არსებულ ფართობთან შედარებით. ამჟამად სამამულო ჩაის ნედლეულს ამუშავებს ჩაის პირველადი გადამუშავების 74 ფაბრიკა, 3 საწნეხი და ერთი ჩაის საწონი ფაბრიკები.

ამ უახლეს ღონისძიებათა შორის, რომლებიც განხორციელდა საქართველოს ჩაის მრეწველობაში, პირველ რიგში აღსანიშნავია შავი და მწვანე ჩაის კომბინირებული წარმოება; ეს მეთოდი მსოფლიოს ჩაის წარმოების პრაქტიკაში პირველად ჩვენში დანერგა. მომდინარე წელს ჩაის ზოგიერთ ფაბრიკაში დამონტაჟდა მოწყობილობა შავი და მწვანე ჩაის პარალელური გამოშვებისათვის, რაც საშოვლებას გვაძლევს ტექნოლოგიური დირსების მიხედვით გადამუშავდეს მიღებული ჩაის ფოთოლი შავი ან მწვანე ჩაის პროდუქციის მისაღებად.

ასეთი ხასიათის ღონისძიებებმა, რომლებიც ყოველდღიურად ხორციელდება ჩვენს ჩაის მრეწველობაში, დიდად აამაღლა ქართული ჩაის ხარისხი და აღიარება მოუპოვა მას მსოფლიო ბაზარზე. ამჟამად წელიწადში 5.000 ტონაზე მეტი ქართული ჩაი იგზავნება საზღვარგარეთის სხვადასხვა ქვეყნებში.

სულ უფრო იზრდება ქართული ღვინის ღონისძებების დამფასებელთა რიცხვი. ეს იმის მაჩვენებელია, რომ ქართველი მეღვინეები სულ უფრო აუმჯობესებენ ღვინის ტექნოლოგიას, წარმოებაში ნერგავენ თანამედროვე ტექნიკას, ამონტაჟებენ ღვინის ჩამომსხმელ ნაკადურ ხაზებს, ტექნოლოგიური პროცესების ავტომატური რეგულირებისა და კონტროლის მოწყობილობას.

დიდი წარმატებებია მოპოვებული თამბაქოს მრეწველობაშიც. ძველი დაქსაქსული საწარმოების კონცენტრაციის შედეგად შეიქმნა თამბაქოს ახალი ფაბრიკები, რომლებშიც დაიდგა სიგარეტებისა და პაპიროსების გამომშვები უახლესი ავტომატები. ამჟამად მარტო თბილისის № 1 თამბაქოს ფაბრიკა უშვებს იმდენ პაპიროსს, რამდენსაც ერთი წლის განმავლობაში ერთად აწარმოებდა რეკონსტრუქციამდელ საქართველოში არსებული ყველა საწარმო.

განსაკუთრებით ჩქარი ტემპით განვითარდა უალკოჰოლო და ხილეული წყლების წარმოება. ამ დარგის საწარმოები ყოველწლიურად მომხმარებლებს უგზავნიან 5 მილიონ დეკალიტრ უალკოჰოლო წყლებს, 1940 წელს ამ სახის ნაწარმი მხოლოდ 350 ათასი დეკალიტრი იყო. გაფუჭობენდა ხილის ნატურალური წვენებისა და ციტრუსოვან ნაყოფთა ნაყენებზე დამზადებული ხილეული წყლების ასორტიმენტი. ბევრად გადიდდა ლუდის წარმოებაც.

პროდუქციის ზრდამ მინის ტარის წარმოების გაფართოება მოითხოვა. რეკონსტრუირებულ იქნა და ახალი დანადგარებით აღჭურვა ბორჯომისა და ავჭალის მინის ქარხნები, აშენდა ქუთაისის მინის ტარის ქარხანა, გასულ წელს საექსპლოატაციოდ გადაეცა სურამის მინის ტარის ქარხნის პირველი რიგი და სხვ.

როცა ჩვენი კვების მრეწველობის სხვადასხვა დარგებზე ვლაპარაკობთ, აუცილებლად უნდა აღვნიშნოთ ის დიდი გარდაქმნები, რომლებიც პურის ცხობასა და საკონდიტრო მრეწველობაში მოხდა. უკანასკნელ წლებში ფართოდ გაიშალა პურის საცხობი საწარმოების მშენებლობა, შეიქმნა მექანიზებული საცხობები, თონეები ქართული პურის გამოსაცხობად და სხვ., გაფართოვდა საკონდიტრო ფაბრიკების ქსელი. უკანასკნელ ხანს ათვისებულ იქნა მთელი რიგი ახალი სახის პროდუქციის გამოშვება: ხალვისა, ზეფირისა, პასტელისა, აღმოსავლური ნაწარმისა, შოკოლადის კამფეტისა და სხვ.

აღიარება მოიპოვეს ქართულმა ეთერეზეთებმაც. 18 სახის ეთეროვან ზეთებს ამზადებენ დიდი წარმადობის, თანამედროვე ტექნიკით აღჭურვილი ეთერეზეთების ქარხანა-მეურნეობები და ქარხნები. შემთხვევითი როდია, რომ სწორედ თბილისში ჩატარდა ეთერზეთების სპეციალისტთა IV საერთაშორისო კონგრესი. საქართველო ერთ-ერთი რესპუბლიკაა სსრ კავშირში, სადაც გავრცელებულია მრავალი სახის სუბტროპიკული ეთერზეთოვანი კულტურები...

ახლა შრომის ნამდვილი ზეიმია კვების მრეწველობის საწარმოებში. ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი შეჯიბრება მაღალი მაჩვენებლებით გვიხარებს. კვების მრეწველობის მრავალათასიანი კოლექტივი წარმატებით ანაღდებს ამ დიდი თარიღისათვის ნაკისრ ვალდებულებებს. მომდინარე წლის 9 თვეში ჩვენმა საწარმოებმა გეგმის გადამეტებით უკვე რეალიზაცია გაუკეთეს 13 მილიონი მანეთის პროდუქციას. გეგმის გადამეტებით გამოშვებულია 2.480 ტონა ჩაი, 399 ათასი დეკალიტრი ღვინო და 76 ათასი დეკალიტრი ღვინის მასალა, 750 მილიონი ცალი სიგარეტი, 6 ათასი ტონა პურ-ფუნთუშეული, 234 ათასი დეკალიტრი უალკოჰოლო სასმელი, 247 ათასი დეკალიტრი ლუდი და სხვ.

ამ მაღალი მაჩვენებლების მოპოვებაში დიდად დაგვეხმარა ახალი რეფორმა. სამინისტროს სისტემაში შემავალი კვების მრეწველობის საწარმოების უმრავლესობა ახალი სისტემით მუშაობს. უნდა აღინიშნოს, რომ ბერძნული [illegible] განმა უნარიანად გამოიყენეს ეკონომიკური რეფორმის მთელი სიკეთე და [illegible] წარმატებასაც მიაღწიეს. [illegible] ქვების ღირსია თბილისის — ჩაის საწონი ფაბრიკისა და თბილისის № 2 თამბაქოს ფაბრიკის კოლექტივები. ისინი მიმდინარე წლის პირველი და მეორე კვარტალების მაჩვენებლებით ზედიზედ გამარჯვებული გამოვიდნენ საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში და სსრკ მინისტრთა საბჭოსა და საკავშირო პროფსაბჭოს გარდამავალი წითელი დროშები დამშსახურეს.

კარგად იშრომეს თბილისის № 1 ღვინის ქარხნის, ონნიკის ქარხნის, მინის ქარხნისა და სხვა კოლექტივებმა. არ შეგუდგებით იმ მოწინავე ადამიანთა მრავალრიცხოვანი არმიის ჩამოთვლას, ჩვენს საწარმოებში თავდადებით რომ შრომობენ. მათი ეს თავდადება ყველასათვის მისაღებია.

მართალია, სამაყო გვაქვს მაგრამ ნაკლოვანებანიც არის ჩვენს მუშაობაში. სამინისტროს სხვადასხვა ტრესტის 7 საწარმოვერ ასრულებს საწარმოო გეგმებს; ორის შემთხვევები, როცა მომხმარებელი სამართლიან უკმაყოფილებას გამოთქვამს ჩვენ მიერ გამოშვებული პროდუქციის დაბალი ხარისხის გამო, არც ისე იშვიათია რეკლამაციები, ვერ კიდევ ვერ ვაკმაყოფილებთ მოსახლეობის დიდ მოთხოვნილებას დაფასოებულ პროდუქციაზე, დაბალია ნაწარმის გაფორმების ესთეტიკა, ჯერჯერობით ყურადღება არ ექცევა მოსახლეობის მოთხოვნილების შესწავლას კვების პროდუქტებზე და სხვ. ყველაფერი ეს გადასაჭრელია და, ეჭვი არ [illegible] ინის დაბადების [illegible] მინისტროს [illegible] სამრეწველო [illegible] ვები ყოველ ერთეს იხმარენ [illegible] დასაძლევად.

[illegible] ინის დაბადების [illegible] მინისტროს [illegible] სამრეწველო [illegible] ებს კისრულობენ ამ დიადი [illegible] რიღის ღირსეულად შეხვედრ[illegible] თვის. მათ წინაშე დიდი ამოცანებია დასახული. ხუთწლედის [illegible] ლოსათვის გამოშვებული პროდ[illegible] ქციის მოცულობა 40 პროცენტ[illegible] უნდა გაიზარდოს. ხუთწლ[illegible] უკანასკნელ წლებში უნდა ამ[illegible] ვდეს ჩაის 11 ფაბრიკა, ღვინის [illegible] ლადი გადამუშავების 20 [illegible] ხანა, პურის 5 ქარხანა, ათობ[illegible] მეტანზიბული თონე, დამთავრ[illegible] ება „ბორჯომის“ ჩამომსხმელი [illegible] ლი ქარხანა, სურამის მინის ტ[illegible] ქარხნისა და ქუთაისის საკონდ[illegible] რი ფაბრიკის მშენებლობა [illegible] სხვ.

კვების პროდუქტებზე მო[illegible] ლეობის მოთხოვნილების შე[illegible] ნელად და მათთან უშუალო კ[illegible] ტაქტის დამყარების მიზნით ო[illegible] ლისში აშენდება ვაზისა და ღ[illegible] ნის სახლი, რომელსაც ექნება [illegible] დეგუსტაციო დარბაზი, ღვინ[illegible] ნიმუშების საცავი. გადაწყდა [illegible] სახლები აშენდეს ბათუმსა და [illegible] ხუმში, აგრეთვე ჩვენი ქვეყ[illegible] დედაქალაქ მოსკოვში.

რესპუბლიკის კვების მრეწ[illegible] ლობის მუშაკთა შორმოთი ა[illegible] საშუალებას გვაძლევს ვთქ[illegible] რომ წარმატებით გავართმ[illegible] თავს დაკისრებულ ამოცანებს [illegible] უზრუნველყოფთ მაღალი ხარ[illegible] ხის პროდუქტების წარმოებას.

ვიშრომოთ ისე, რომ მომხმა[illegible] ბელი ამაყოფილი იყოს, ასე[illegible] კვების მრეწველობის მუშა[illegible] დევიზი.

საერთაშორისო ხელოვნება

ამართლებენ გამალებულ შეიარაღებას

ბონი, 18 ოქტომბერი. საკადესის კორესპონდენტი ვ. ვინოგრადოვი გვატყობინებს:

გუშინ დასავლეთ გერმანიის ბუნდესტაგში დაიწყო კამათი კანცლერ კიზინგერის მთავრობის განცხადებისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის 1969 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის გამო. ბონის პარლამენტის ტრიბუნა მთავრობის კოალიციის პარტიების — ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირ-სოციალური კავშირისა და გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრმა დეპუტატებმა გამოიყენეს, რათა გაეღვივებინათ ომის ფსიქოზი, რომლის ნიღბით ხორციელდება მილიტარისტული მიზნებისათვის ასიგნებათა განუწყვეტლივ გადიდების კურსი.

განაცხადა რა თავის გამოსვლაში, რომ საგარეო პოლიტიკურ მდგომარეობას არ შეიძლება „ულრუბლო“ ეწოდოს, ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირ-ქრისტიანულ-სოციალური კავშირის საპარლამენტო ფრაქციის თავმჯდომარემ ბარცელმა კვლავ გამოიყენა ძველი მითი „საფრთხის“ შესახებ, რომელიც თითქოს ემუქრებოდეს გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკას საბჭოთა კავშირის მხრივ.

მტკიცება „ომის საშიშროების გადიდების“ შესახებ ქრისტიანულ-სოციალური კავშირის პარტიის დეპუტატს ალტჰამერს დასჭირდა იმისათვის, რომ დაესაბუთებინა ნატოს ბლოკის გაძლიერების მოთხოვნა.

ალტჰამერმა განაცხადა, რომ „საჭიროა გააძლიერონ თანამშრომლობა შეიარაღების დარგში“ ბონის ნატოელ ევროპელ პარტნიორებთან და მოითხოვა „გაადიდონ ეფექტიანობა“ დასავლეთ გერმანიის „ტერიტორიული თავდაცვის“ ქვეყნებისა, რომლებიც ბუნდესვერის რეზერვს წარმოადგენენ.

ინგლისმა ძალა უნდა გამოიყენოს

დაკარი, 18 ოქტომბერი. (საკადესი). „იან სმიტის რეჟიმს ახლა მისცეს შესაძლებლობა სავსებით დარწმუნებული იყოს, რომ დაუსჯელი დარჩება და უფრო შორს წავიდეს სამხრეთ როდეზიაში აპარტეიდის რეჟიმის დამკვიდრების გზით და განახორციელოს თავისი რასისტული მისწრაფებანი. ვეღარაფერი ვერ შეუშლის ხელს სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკასა და პორტუგალიას კვლავაც დახმარება გაუწიონ რასისტულ უმცირესობას როდეზიაში“. ასეთი დასკვნა გამოაქვს დასავლეთ აფრიკის ყოველკვირეულს „აფრიკ ნუველს“, რომელიც ამუქებს სმიტისა და ვილსონის მოლაპარაკების შედეგებს.

„ინგლისმა ცხადყო,—წერს შემდეგ „აფრიკ ნუველი“,—რომ უარყოფს როდეზიაში სამხედრო ძალის გამოყენების იდეას. აფრიკელებს შეუძლიათ აჯანყდნენ, მაგრამ ამ შემთხვევაშიც ინგლისი მათ მხარს არ დაუჭერს“.

„აფრიკ ნუველი“ აცხადებს, რომ „აფრიკანიზაციის“ ინგლისური გეგმა, რომელიც სმიტს გადასცეს, არაფერს არ ცვლის როდეზიაში. „ინგლისმა სოლსბერის რასისტული რეჟიმის წინააღმდეგ უნდა განახორციელოს ენერგიული ღონისძიებანი, რომლებიც არა ერთხელ გამოუყენებია აფრიკელთა წინააღმდეგ“.

გრიგალი „გლედისი“

პანამა, 18 ოქტომბერი. (საკადესი). თითქმის ორ დღეს ბობოქრობდა კუბაში გრიგალი „გლედისი“, რომელმაც ამერიკის შეერთებული შტატების სამხრეთ ნაპირებისაკენ გადაინაცვლა.

კუბის სამოქალაქო თავდაცვის კომიტეტის ცნობით, სტიქიურ უბედურებას მსხვერპლი არ მოჰყოლია. არ დაზარალებულა არც მსხვილი სამრეწველო საწარმოები. მაგრამ ერთგვარი ზარალი მოუვიდა სოფლის მეურნეობას, რომლის ოდენობა ჯერ არ არის განსაზღვრული.

ახლა კუბაში ცხოვრება ნორმალურ კალაპოტში დგება.

ნიუ-იორკი, 18 ოქტომბერი. (საკადესი). ტროპიკული გრიგალი „გლედისი“, რომელმაც კუბას გადაუარა, გუშინ თავს დაატყდა ამერიკის ფლორიდის შტატის სანაპიროს. მაიამი-ბიჩში გრიგალმა, რომლის სიჩქარე 100 კილომეტრს აღემატებოდა საათში, ზოგან მწყობრიდან გამოიყვანა ელექტრომომარაგების სისტემა.

ქარიშხლის შედეგად ზღვა ძლიერ აღელდა, და მოსახლეობა ბევრ პუნქტში მექსიკის ყურის სანაპიროზე გაფრთხილებულია, რომ ამას შეიძლება წყალდიდობა მოჰყვეს. დაიხურა ბევრი სკოლა, ავიაბაზების პერსონალი ამ რაიონში გამზადებულია. გრიგალმა შეიძლება დიდი ზარალი მიაყენოს ციტრუსების მოსავალს ფლორიდაში.

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲤᲐᲥᲢᲔᲑᲘ

△ **ნიუ-იორკი, 18 ოქტომბერი.** (საკადესი). გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის გუშინდელი დღის პლენარული სხდომა მიეძღვნა გენერალური ასამბლეის 23-ე სესიის დღის წესრიგის განხილვასა და საკითხების განაწილებას მთავარი კომიტეტების მიხედვით.

ზოგად დისკუსიას განაგრძობს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეა ორშაბათს, 21 ოქტომბერს.

△ **ლონდონი, 18 ოქტომბერი.** (საკადესი). დიდ ბრიტანეთში უმუშევართა რიცხვი ამ ბოლო ორი წლის მანძილზე აღემატებოდა 500 ათასს, ზოგჯერ კი 600 ათასსაც.

△ **დელი, 18 ოქტომბერი.** (საკადესი). ინდოეთის მოსახლეობა 1968 წლის 1 სექტემბრისათვის შეადგენდა 526.283.198 კაცს.

წელს აგვისტოს განმავლობაში ინდოეთის მოსახლეობა გაიზარდა 1.094.098-ით.

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲔᲠᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲨᲢᲐᲢᲔᲑᲘ

სენატორ ჯაიდინგსის გამოსვლა

ვაშინგტონი, 18 ოქტომბერი. (საკადესი). **800 მილიონი დოლარი ასიგნებულია ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო ბიუჯეტში ახალ სახეობათა ქიმიური და ბაქტერიოლოგიური იარაღის შექმნისა და წარმოებისათვის.**

ეს განაცხადა სენატორმა ტაიდინგსმა, რომელმაც სიტყვა წარმოთქვა არმიის ქიმიურ ცენტრში — ეჯვუდში, სადაც წარმოებს კვლევითი სამუშაოები ამ იარაღის ახალ სახეობათა შესაქმნელად. სენატორმა მოითხოვა, რომ სასწრაფო წესით „აიკრძალოს მასობრივი მოსპობის ქიმიური და ბაქტერიოლოგიური იარაღი.

ქიმიური და ბაქტერიოლოგიური იარაღის წარმოება და გამოყენება საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული ნორმების უხეში დარღვევაა და დიდი ხანია დაგმეს ცივილიზებულმა ერებმა. მაგრამ ამერიკის მხედრიონი არა მარტო აწარმოებს ამ იარაღის გამოცდას და ქმნის მის ახალ მარაგს, არამედ აგრეთვე მის ცალკეულ სახეობებს იყენებს ვიეტნამში ნათესებისა და მცენარეულობის მოსასპობად.

ᲨᲕᲔᲪᲐᲠᲘᲐ

ა. პაპანდრეუს განცხადება

სტოკჰოლმი, 18 ოქტომბერი. (საკადესი). როგორც საამედო წყაროებიდან გახდა ცნობილი, ᲐᲗᲔᲜᲘᲡ ᲨᲔᲛᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲨᲢᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲬᲘᲠᲐᲮᲣᲚᲘ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲯᲐᲠᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲜᲐᲜᲐᲒᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲢᲝᲛᲘᲡ ᲨᲔᲛᲪᲕᲔᲚᲘ ᲞᲘᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲮᲡᲜᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲖᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲐᲡᲨᲢᲐᲑᲘᲗ ᲓᲐᲜᲬᲘᲠᲐᲮᲣᲚᲘ ᲐᲥᲕᲡ ᲨᲕᲘᲪᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲝᲗᲐᲜ ᲔᲠᲗᲐᲓ ᲐᲦᲬᲧᲕᲘᲚᲘ ᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐᲨᲘ ᲛᲝᲛᲮᲓᲐᲠᲘᲧᲝ. ᲐᲛᲐᲖᲔ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲮᲡᲜᲔᲚᲘ ᲛᲝᲛᲐᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲒᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲜᲬᲘᲠ

ეროის კულტურის დედაპოლი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 50 წლისთავისათვის

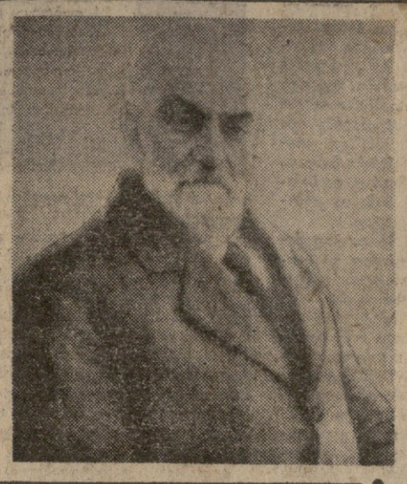

შეხვედრა სახელოვან წინაპართან

ალექსი ნიკოლოზის-ძე ოსტროგრადსკის (1867-1943) ყალამს. პორტრეტი კარგადაა შენახული. როგორც საინვენტარო ჩანაწერებიდან ჩანს, ყოფილა ქ. ულიანოვსკში 1939 წელს მოწყობილ გამოფენაზე. გამოფენის მოხსნის შემდეგ, 1940 წლის 18 აპრილს თვით მხატვარს, ა. ოსტროგრადსკის პეტრე მელიქიშვილის პორტრეტი ქ. ულიანოვსკის სახელმწიფო სამხატვრო მუზეუმისათვის გადაუცია. ჩანს, რომ პორტრეტი ნატურიდან შესრულებული უნდა იყოს 1919-1920 წლებში ქ. თბილისში, როდესაც გამოჩენილი მეცნიერი პეტრე მელიქიშვილი თბილისის უნივერსიტეტის რექტორად მუშაობდა.

ჩანს, რომ ა. ოსტროგრადსკის პირადი მეგობრობა და საზოგადოებრივი ურთიერთობა აკავშირებდა პეტრე მელიქიშვილთან. მას დაუმთავრებია პეტერბურგის სამხატვრო აკადემია, სადაც სწავლობდა 1887-1891 წლებში. იგი უმთავრესად მოღვაწეობდა ქალაქ სიმბირსკში (ულიანოვსკი), ეწეოდა დიდ სამუზეუმო საქმიანობას. იყო ქ. ულიანოვსკის ახლად შექმნილი სახელმწიფო სამხატვრო მუზეუმის დირექტორი (1928-1930 წ.).

რუსი მხატვრის ა. ოსტროგრადსკის ახლად მიკვლეული უცნობი პორტრეტი პეტრე მელიქიშვილისა, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არსებობის 50 წლის საიუბილეო ზეიმის პერიოდში, მნიშვნელოვანი შენაძენია.

პროფესორი **შ. გოზალიშვილი.**

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის შ. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის დირექციის მიერ სამეცნიერო მივლინებით მუშაობა მომიხდა ქ. ულიანოვსკისა და ქ. ყაზანის სიძველეთსაცავებში.

სამეცნიერო მივლინების მიზანი იყო შემესწავლა და შემეგროვებინა ახალი მასალები რევოლუციამდელი რუსეთის იმპერიის უძველეს ქალაქ სიმბირსკში (ქ. ულიანოვსკი) ქართველი მეფის ვახტანგ მეექვსესთან ერთად გადასახლებული ბარათაშვილების შთამომავლის, ქართული ნუმიზმატიკის პირველი ისტორიკოსის, განმანათლებლის, მწერლისა და საზოგადო მოღვაწის მიზეილ პეტრეს-ძე ბარათაშვილის შესახებ.

ბარათაშვილების ნაკვალევის შესასწავლად ქ. ულიანოვსკის სახელმწიფო სამხატვრო მუზეუმს საინვენტარო დავთრების გადასინჯვისას (იხ. შემოსულობათა წიგნი № 1, ნივთის № 394/1035) სრულიად მოულოდნელად წავაწყდი ერთ მეტად საყურადღებო ჩანაწერს. — „თბილისის უნივერსიტეტის რექტორის პორტრეტი.“

სამხატვრო მუზეუმის ახალგაზრდა გამგეს ლიუდმილა კონსტანტინეს ასულს საგამოფენო დარბაზში გამოაქვს უცნობი პორტრეტი და გვიწვევს მის სანახავად.

ჩემი გუმანი გამართლდა. ჩვენს წინაშე წარმოსდგა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირველი რექტორის პეტრე მელიქიშვილის ნათელი, ბრძნული სახე ჭკვიანური გამოხედვით.

საქართველოდან შორს, საბჭოთა რუსეთის შორეულ ქალაქ ულიანოვსკში მოულოდნელად დიდი ქართველი მეცნიერის უცნობ პორტრეტთან შეხვედრამ გამოუთქმელი სიამოვნება მაგონებინა.

თბილისის უნივერსიტეტის არსებობის 50 წლის იუბილეს საზეიმო ვითარებაში ეს პორტრეტიც ერთ-ერთი ნათელი დადასტურებაა რუსეთ-საქართველოს ხალხთა ურთიერთ მეგობრობისა და პატივისცემისა.

გამოჩენილი მეცნიერის, თბილისის უნივერსიტეტის პირველი რექტორის პეტრე მელიქიშვილის ზეთის საღებავებით მხატვრულად შესრულებული პორტრეტი (ზომით 75,5 X 58) ეკუთვნის ცნობილი რუსი მხატვრის

მილიონერი

1918 წლის 27 იანვარს, უნივერსიტეტის დაარსების მეორე დღეს, შეიქმნა მისი სამეცნიერო და სასწავლო მუშაობისათვის აუცილებელი, ზოგადი საუნივერსიტეტო მნიშვნელობის დაწესებულება — ბიბლიოთეკა, რომლის ისტორია განუყრელად დაკავშირებულია უნივერსიტეტის განვითარების ისტორიასთან. ბიბლიოთეკის პირველ გამგედ არჩეულ იქნა გიორგი ახვლედიანი.

ამ დროს უნივერსიტეტს წიგნთსაცავისათვის არც ერთი ცალი წიგნი არ მოეპოვებოდა — აღნიშნავდა ივ. ჯავახიშვილი უნივერსიტეტის მუშაობის 1918-1920 წ.წ. ანგარიშში.

ბიბლიოთეკისათვის წიგნების მოპოვების ინიციატორებად გამოვიდნენ უნივერსიტეტის დამაარსებელნი პ. მელიქიშვილი, ი. ჯავახიშვილი, ი. ყიფშიძე, ა. შანიძე, შ. ნუცუბიძე, კ. კეკელიძე და სხვ., რომლებიც ამ მიზნით მიმართავდნენ დაწესებულებებს, სამეცნიერო საზოგადოებებსა და ცალკეულ პირებს. უნივერსიტეტისათვის წიგნების შეწირვა საპატიო საქმედ იქნა მიჩნეული. 1918 წლის დეკემბრამდე ბიბლიოთეკის გამგის მოვალეობას ასრულებდა გიორგი ახვლედიანი, შემდეგ კი ა. შანიძე.

ამ დროისათვის ბიბლიოთეკას ჰყავდა ხუთი თანამშრომელი, ხოლო მისი ფონდი განისაზღვრებოდა 9.160 ბიბლიოთეკური ერთეულით.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ როგორც უნივერსიტეტი, ისე მისი ბიბლიოთეკა სახელმწიფოებრივი მზრუნველობის საგნად იქცა.

დღეისათვის ჩვენი ბიბლიოთეკა სამეცნიერო ბიბლიოთეკის სახელს ატარებს. ბიბლიოთეკის შტატი განისაზღვრება 103 თანამშრომლით. მათ შორის არიან დამსახურებული და საპატიო ბიბლიოთეკარებიც. ბიბლიოთეკის ფონდი შეიცავს 2.325.618 ბიბლიოთეკურ ერთეულს, რომელთა შორის ბევრი უნიკალური წიგნია.

1967 წელს სამეცნიერო ბიბლიოთეკა 620.478 მკითხველს მოემსახურა.

ჩვენი სამეცნიერო ბიბლიოთეკა გაცვლითს ოპერაციებს აწარმოებს საბჭოთა კავშირის სამეცნიერო დაწესებულებებთან და ორგანიზაციებთან, საზღვარგარეთის 30 სახელმწიფოს 100 სამეცნიერო დაწესებულებასთან.

უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკა, როგორც კოორდინაციის ცენტრი, მეთოდურ ხელმძღვანელობას უწევს საქართველოს რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების ბიბლიოთეკებს.

გ. აბაშიძე,
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკის დირექტორი.

ჩვენი უნივერსიტეტების მეგობრობა

ჟურნალ „ინგლიას“ ფურცლებზე

დიდი ბრიტანეთის დღევანდელი ცხოვრების შესახებ ბრიტანეთის მთავრობა სცემს ყოველკვარტალურ ილუსტრირებულ ჟურნალ „ინგლიას“ რუსულ ენაზე. ჟურნალი საბჭოთა კავშირში ვრცელდება დიდი ბრიტანეთისა და სსრ კავშირის მთავრობათა შორის შეთანხმების პირობების შესაბამისად.

გამოვიდა „ინგლიას“ 1968 წლის მე-4 ნომერი. სხვა მასალებთან ერთად აქ დაბეჭდილია ლონდონის უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის კაბინეტის გამგის დავით ლანგის და ამავე კაბინეტის სტუდენტის რობერტ პრეისის წერილი „ჩვენი უნივერსიტეტების მეგობრობა“, წერილი ჟურნალში დაბეჭდილია ქართულ ენაზე, აქვე მოცემულია მისი რუსული თარგმანი.

ქვემოთ მცირედი შემოკლებით ვბეჭდავთ ამ წერილს, აგრეთვე ფოტოსურათს, რომელიც ჟურნალ „ინგლიაში“ დაბეჭდილია წერილთან ერთად.

ამ წელს ოქტომბერში ქართველი ხალხი და საერთაშორისო სამეცნიერო წრეები ზეიმობენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 50 წლისთავს.

ქართული უნივერსიტეტი გაიხსნა 1918 წელს, პირველი მსოფლიო ომის დროს, როგორც სამართლიანად აღნიშნავს მთავრობის საიუბილეო კომიტეტის თავმჯდომარე, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. პ. მეჟავანაძე: „ძნელია გადაჭარბებით შევაფასოთ თბილისის უნივერსიტეტის ადგილი და როლი საქართველოს მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებაში. თბილისის უნივერსიტეტმა თვალსაჩინო როლი შეასრულა კულტურისა და სახალხო მეურნეობის მრავალ იმ მიღწევათა მოპოვებაში, რომლებითაც კანონიერად ამაყობს საბჭოთა საქართველო“.

თავისი არსებობის 50 წლისთავის მანძილზე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს მჭიდრო კავშირი აქვს მოძმე უნივერსიტეტებთან საბჭოთა კავშირში, ისევე როგორც საზღვარგარეთაც. განსაკუთრებით მეგობრული ხასიათისაა თსუ-ს ურთიერთობა ლონდონის უნივერსიტეტთან.

ლონდონის უნივერსიტეტი თავის მხრივ დაარსდა 1827 წელს და საგანგებო სიგელი მიიღო დიდი ბრიტანეთის მეფის უილიამ IV-საგან 1836 წელს. უნივერსიტეტი სამოცდასამი კოლეჯის, უმაღლესი სასწავლებლისა და სამეცნიერო ინსტიტუტის ფედერაციას წარმოადგენს...

ქართველოლოგიის კაბინეტი აღმოსავლური და აფრიკული ენების ინსტიტუტის ერთ-ერთ განყოფილებას წარმოადგენს. ლექციების გარდა, კაბინეტის კოლექტივი სცემს წიგნებს საქართველოს ისტორიის, არქეოლოგიის, ლიტერატურისა და ხელოვნების შესახებ.

მრავალი ქართველი ტურისტი მოდის ლონდონის უნივერსიტეტის სანახავად. რამდენიმე ქართველი პროფესორი ლონდონის უნივერსიტეტის სხვადასხვა სამეცნიერო საზოგადოების საპატიო წევრია.

ლონდონის უნივერსიტეტის ახლოს არის ბრიტანეთის სახელმწიფო მუზეუმი, სადაც შენახულია ბევრი ქართული სიძველენი, მათ შორის ძვირფასი ხელნაწერები და წიგნები. მუზეუმში დაცულია ქეთევან დედოფლის ოქროსა და მინაჭრის ორნამენტი, რომელიც მას ყელზე ეკიდა წამებამდე.

დარწმუნებული ვართ, რომ ასეთი მეგობრული კავშირი, რომელიც აერთიანებს ჩვენი ორი უნივერსიტეტის პროფესორებსა და სტუდენტებს, ძალიან მნიშვნელოვანი მოვლენაა.

ვუსურვებთ ჩვენს თბილისელ კოლეგებს ხანგრძლივ სიცოცხლეს, ჯანმრთელობასა და შემოქმედებითს წარმატებებს მსოფლიო მეცნიერების საკეთილდღეოდ!

დავით ლანგი,
ლონდონის უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის კაბინეტის გამგე;
რობერტ პრეისი,
ლონდონის უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის კაბინეტის სტუდენტი.

სურათზე: ლონდონის უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის კაბინეტში.

ეროვნული, ჯაჭილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს „დაბადების“ 50-ე წელი შეუსრულდა. ჩვენი კულტურის ბევრ გულშემატკივარს სერიოზულად უკვირს, უმაღლესი სასწავლებელი საქართველოში ნუთუ მხოლოდ ორმოცდაათ წელს ითვლისო. გაკვირვება სამართლიანია. საქმე ის არის, რომ საიუბილეო 50 წელი შეუსრულდა საკუთრივ თბილისის უნივერსიტეტს და არა საზოგადოდ ქართულ უმაღლეს სასწავლებელს. უმაღლესი სასწავლებელი ჩვენ გვქონდა ჯერ კიდევ XI-XII საუკუნეებში (იყალთოსა და გელათის აკადემიები). განსაკუთრებული მნიშვნელობისა იყო გელათის აკადემია, რომელიც XII საუკუნის დასაწყისში დააარსა დავით აღმაშენებელმა „მოძღვრად სწავლულებისად, სხუად ათინად, ფრიად უაღრეს მისსა“.

ორმოცდაათი წლის წინათ განსხლდა, აღორძინდა ქართული უმაღლესი განათლების კერა, ახალი დროისა და გარემოების შესაფერი სახე მიიღო და თბილისის უნივერსიტეტი ეწოდა. ისტორიულმა უკუღმართობამ ძველთა ძალზე შეაფერხა ჩვენში სწავლა-განათლების ბუნებრივი განვითარება, მოწინავეების ,ირთვების ხანაში გამოიკვეთა კულტურის საგანეთა კარები და კულტურული ცხოვრების ცეცხლი თითქოს სრულიად ჩაქრა. XVIII საუკუნის მიწურულში მოწინავე ქართველი საზოგადოება პრაქტიკულად აპირებდა სამი უმაღლესი სასწავლებლის გახსნას მარტო აღმოსავლეთ საქართველოში (თბილისსა, გორსა და თელავში). XIX საუკუნის ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის მოღვაწენი თავიანთი მხრივ ენერგიულად იბრძოლებდნენ უმაღლესი სასწავლებლის დასაარსებლად, მაგრამ არ იქნა და არა, მეფის მთავრობის ნებართვის მიღება არ მოხერხდა. ერთხელ კიდევ ეჯითად დაისვა საკითხი უნივერსიტეტის გახსნის თაობაზე რევოლუციური სიტუაციის აღმავლობის პერიოდში, პირველი მსოფლიო ომის წინ. 1912 წლის 26 მაისის ნომერში „ეროვნული „ეროვნულ“ აღნიშნავდა, მეფის მთავრობას ეშინია, რომ „უნივერსიტეტის გახსნით კავკასიაში „ეროვნული“ კიდევ მეტად დამკვიდრდებაო“.

საგულისხმოა, რომ იმავე 1912 წელს თბილისში გამოქვეყნდა ძველი ქართული მწერლობის ერთი უნიკალური ძეგლი — „იერუსალიმის განნერნა“. ძეგლი გამოსცა და მას შესანიშნავი გამოკვლევა დაურთო კორნელი კეკელიძემ. ამ გამოცემამ რუსეთისა და საზღვარგარეთის სამეცნიერო წრეების დიდი ინტერესი გამოიწვია, ბევრი აღტაცებული რეცენზიაც დაიბეჭდა. სპეციალური რეცენზია მიუძღვნა „იერუსალიმის განნერნებას“ გამოჩენილმა ორიენტალისტმა და ქართველოლოგმა ნიკო მარმა. რეცენზიის შესავალში ავტორი შენიშნავდა: „იმ ქალაქში, სადაც უდრეოდ ითვლება უნივერსიტეტის დაარსება ითიქმ ადგილობრივი საზოგადოების მოუმწიფებლობის გამო, გამოდის ადგილობრივი მკვიდრის მიერ შედგენილი წერნი, რომელიც განსაკუთრებული სიცხადით გვაგრძნობინებს იქ უნივერსიტეტის უქონლობის სინანულს“.

საჭირო გახდა ოქტომბრის დიდი რევოლუციის გრიგალის ამოვრა, რომ ფრთები შესხმოდა ქართველი ხალხის საუკუნოვრივ ოცნებას და ქართველ მეცნიერთა მცირერიცხოვანი ჯგუფის გმირული თავგამოდების შედეგად ჩვენს დედაქალაქში გახსნილიყო ეროვნული უნივერსიტეტი. უნივერსიტეტის დაარსებამ ბევრ ქართველ ახალგაზრდას (და არა მარტო ახალგაზრდას) მისცა საშუალება მიეღო უმაღლესი განათლება მის მშობლიურ ქვეყანაში, მის დედაენაზე. პირადად მე (ისევე როგორც ათასი სხვა ჩემნაირივე) უმაღლეს განათლებას ვერ ვეღირებოდი, თბილისის უნივერსიტეტი რომ არ ყოფილიყო. დიდი ბედნიერება იყო უნივერსიტეტის გახსნა თბილისში. მაგრამ ხელმოკლე პროვინციული ინტელიგენტისათვის დიდ დაბრკოლებად რჩებოდა თვითონ თბილისში ჩაწერვა, იქ ღამის გასათევი კუთხის მოპოვება და თავის სარჩენი სამსახურის შოვნა. დიდი ვაი-ვაგლახითა და გაჭირვებით ეს დაბრკოლება ვძლიე. 1920 წლის აგვისტოში გავხდი თბილისის მკვიდრი, პატარა თავშესაფარი კუთხის პატრონი და რკინიგზის სამმართველოს მე-14 რანგის უმცროსი მოხელე. ხელფასი? რა საკითხვაა! მთავარი ის იყო, რომ ყოველდღიურად პურის მაგვარი რაღაც ნივთიერება შეძლოდა ოთახი გრამი და სტუდენტის მატრიკული უბენი მედო. თავი მედიდურად მეჭირა.

სექტემბრიდან შევუდექი სწავლას, ასე ვთქვათ, დაუსწრებელი წესით. ძირითად საგნებში ლექციები დილით იკითხებოდა, ხოლო მე ხშირად საღამოობითაც ვიყავი სამსახურებრივი საქმეებით დაკავებული. სასემინარო მეცადინეობა კი საბედნიეროდ საღამოობით წარმოებდა. აქ ვეცნობოდით სტუდენტები ერთიმეორეს, აქ ვეცნობოდით პროფესორებსაც. ვმუშაობდი ძველი ქართული მწერლობის სემინარში, რომელსაც პროფესორი კ. კეკელიძე ხელმძღვანელობდა. ფაკულტატურ სემინარს ახალ ქართულ მწერლობაში უძღვებოდა სერგი გორგაძე. ცხოვნელი მუშაობა იყო გაჩაღებული სტუდენტთა სამეცნიერო-სალიტერატურო წრეში.

უნივერსიტეტის სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტის სიტყვიერების დარგი დავამთავრე და 1925 წლის გაზაფხულზე სახელმწიფო გამოცდებისათვის ვემზადებოდი, რომ ერთ მშვენიერ დღეს პროფესორმა კ. კეკელიძემ თავისთან მიმიხმო, დაწერილებით გამომკითხა ჩემი ცხოვრებისა და ოჯახური მდგომარეობის ამბავი, მომავალში რას აპირებთო, პირველ ორ კითხვაზე ამომწურავი პასუხი გავეცი, მომავლისა არაფერი ვიცი-მეთქი, მორიდებით დავძინე. რას იტყოდით, ცოტა დაყოვნებით მკითხა გამოჩენილმა მეცნიერმა, რომ მოხერხებულიყო თქვენი უნივერსიტეტში დატოვება საპროფესორად მოსამზადებლად? მკითხა და თვალები შემომანათა... იმავე წლის შემოდგომაზე დამნიშნეს უნივერსიტეტში დატოვებულ სტიპენდიანტად ძველ ქართულ საერო მწერლობაში.

სტიპენდიანტად დატოვება მაშინ იშვიათი მოვლენა იყო. თითქმის იმავდროულად უსტიპენდიოდ (ასევა ვიტყოდით, წარმოებისაგან მოუწყვეტლად) დატოვეს კათედრასთან მიხეილ ზანდუკელი (ახალ ქართულ ლიტერატურაში) და ვახტანგ კოტეტიშვილი (ქართულ ფოლკლორში).

1927 წლის პირველ ნახევარში გამოქვეყნდა ჩემი პირველი სამეცნიერო ნაშრომი — „შენიშვნები შაჰნამეს ქართული ვერსიების შესახებ“ (საქართველოს არქივი, III), ერთი ნარკვევიც დასაბეჭდად მიიღო უნივერსიტეტის „მოამბემ. 1927 წელს გარდაიცვალა ცნობილი ქართველი მკვლევარი დავით კარიჭაშვილი, რომელიც უნივერსიტეტში მსახურობდა უფროს ასისტენტად: საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ უნივერსიტეტს გადაეცა ყოფილი საგვლესინო კომიტეტისა და წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების მდიდარი ხელნაწერი კოლექციები, ამას დემატა უნივერსიტეტის საკუთარი კოლექციაც და შეიქმნა „უნივერსიტეტის სიძველეთ-საცავი“. სწავლულ მცველებად, უფროსი ასისტენტების წოდებით, მიიწვიეს ღვაწლმოსილი მეცნიერები მოსე ჯანაშვილი და დავით კარიჭაშვილი (უნივერსიტეტის სასიძველეთ-საცავს განაგებდა კ. კეკელიძე). დ. კარიჭაშვილის გარდაცვალების შემდეგ ასისტენტის მოვალეობა მე დამეკისრა, 1927 წლის სექტემბრიდან. ჩემს ბედნიერებას საზღვარი არა ჰქონდა, ერთბაშად აღმოვჩნდი უხუცესი ქართველი მეცნიერის მოსე ჯანაშვილის კოლეგა და ქართული სულიერი კულტურის უმდიდრესი საგანძურის პასუხისმგებელი მცველი. სხვათა შორის, იქვე, ჩვენი სიძველეთსაცავის გვერდით, უნივერსიტეტის მთავარი კორპუსის მესამე სართულზე მოთავსებული იყო საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოების მუზეუმიც (მუზეუმს განაგებდა სერგი გორგაძე). ჩემს ხელში იყო ბურთიც და მოედანიც. ამაზე მეტს კაცი რას ინატრებდა? მამხნევებდა და მახალისებდა ტკბილი მოსუცი მეცნიერის მ. ჯანაშვილის მეგობრობა.

სიძველეთსაცავის ხშირი სტუმრები იყვნენ ი. ჯავახიშვილი, კ. კეკელიძე, ა. შანიძე, გ. ჩუბინაშვილი, ს. ყაუხჩიშვილი, იუსტ. აბულაძე, ს. კაკაბაძე, პ. ინგოროყვა, ს. ხუნდაძე, აქ დღე და ღამეს ასწორებდნენ უნივერსიტეტთან დატოვებული კოლეგები (ზოგი მათგანი უკვე ლექტორები იყვნენ) — შ. ამირანაშვილი, ს. ჯანაშია, ა. ჩიქობავა, ვ. თოფურია, ნ. ბერძენიშვილი, ლ. მუსხელიშვილი, გ. წერეთელი, იასე ციხაძე, მწერლებიდან მახსოვს, მოდიოდნენ ი. გრიშაშვილი, გ. ლეონიძე, კ. ჭიჭინაძე, გ. ქიქოძე.

მას შემდეგ დიდმა დრომ განვლო. ბევრი ცვლილება მოხდა უნივერსიტეტის ცხოვრებაში. ჩვენი ქვეყნის საერთო ზრდასთან ერთად იზრდებოდა და ვაყაცდებოდა მისი პირმშო სამეცნიერო კერაც. იგი საბჭოთა კავშირის მოწინავე უმაღლესი სასწავლებლების პირველ რიგებში ჩადგა. უნივერსიტეტის ზრდა და წინსვლა მკაფიოდ მოჩანს, კერძოდ, ქართული მწერლობის კათედრის მაგალითზეც, თავდაპირველად უნივერსიტეტში იკითხებოდა ქართული საკლასიო მწერლობის ისტორია (კ. კეკელიძე) და ძველი ქართული საერო ლიტერატურა (ი. ყიფშიძე). ი. ყიფშიძეე აღრე გარდაიცვალა (1919 წელს). ქართული მწერლობის კათედრის ორგანიზაციისა და კურსების კითხვის მოელი სიმძიმე კ. კეკელიძეს დააწვა კიბერზე მან თანდათანობით შეკრიბა, აღზარდა, გაზაფა და დამოუკიდებელი მუშაობის გზაზე დააყენა არა ერთი და ორი, შემდეგ კარგად ცნობილი მკვლევარი. უკვე 1933 წელს შესაძლებელი გახდა ახალი ქართული მწერლობის კათედრის ცალკე გამოყოფა. კათედრას სათავეში ჩაუდგა ნიჭიერი მკვლევარი და ენერგიული მეცნიერი-ორგანიზატორი სიმონ ხუნდაძე. სამწუხაროდ, იგი იმავე 1933 წელს მოულოდნელად გარდაიცვალა. ამჟამად, ორმოცდამეათე წლისთავზე, უნივერსიტეტში არის ქართული მწერლობისა და ფოლკლორის ხუთი კათედრა (ძველი ქართული მწერლობისა, ახალი ქართული მწერლობისა, ქართული საბჭოთა მწერლობისა, ჟურნალისტიკისა და ფოლკლორისა) და ორი სპეციალური სამეცნიერო-სასწავლო კაბინეტი (რუსთაველისა და ვაჟა-ფშაველასი). კათედრას მომსახურებას უწევს საკუთარი ბიბლიოთეკა. კაბინეტებში მოწყობილია საინტერესო მუზემები ან ფონდები. ქართული მწერლობის კათედრებზე წარმატებით მუშაობენ უნივერსიტეტშივე აღზრდილი სამეცნიერო-პედაგოგიური კადრები. უნივერსიტეტის ქართული მწერლობის კათედრების ბაზაზე შეიქმნა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის საკვლევ-სამეცნიერო ინსტიტუტი. უნივერსიტეტის კათედრები აწვდიდა და აწვდის მომზადებულ მუშაკებს თბილისის, ქუთაისის, სოხუმის, ბათუმის, ახინგალის, გორისა და თელავის პედაგოგიურ ინსტიტუტებს.

უნივერსიტეტის ქართული მწერლობის კათედრებზე მომზადდა და გამოქვეყნდა მრავალი ასეული მონოგრაფიული გამოკვლევა, ნარკვევი, სახელმძღვანელო და დამხმარე-სახელმძღვანელო წიგნები. საკმარისია, თუ ვიტყვით, რომ 1923-1924 წლებში ეკიბეჭდა კ. კეკელიძის ძველი ქართული მწერლობის ისტორიის ორი მონუმენტური ტომი (შავსებულ-შესწორებული სახით ეს ტომები შემოდგ სამჯერ გამოიცა). რასაკვირველია, ქართული მწერლობის ისტორიის საჭირო სიღრმითა და სისრულითა შესწავლაზე ლაპარაკი ჯერ ნაადრეია, მაგრამ მაინც საკმარისად ბევრია გაკეთებული ამ მხრივ როგორც უნივერსიტეტში, ისე მის გარეთ.

ჩემთვის უნივერსიტეტი იყო და დარჩება განსაკუთრებით საყვარელ, მშობიურ, წმიდათაწმიდა სასწავლო-სამეცნიერო ტაძრად, რომელსაც აგერ ოთხ ათეულ წელზე მეტია გულწრფილად შევხარი. შეძლებისდაგვარად ვემსახურები, მისი წინსვლისა და ზრდის თვითმხილველ მოწმედაც გამოვდგები. უნივერსიტეტის ოფესსწაული ჩემ პირად დღესასწაულადაც მიხატება. ეს მხარეს და მახალისებს მომავალი მუშაობისათვის.

პროფესორი **ა. ბარამიძე.**
თბილისის უნივერსიტეტის ძველი ქართული მწერლობის კათედრის გამგე, რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის დირექტორი.

თბილისის უნივერსიტეტის აღზრდილები და მეგობრები

დილარა ალიევამ თბილისში სწავლობდა

დილარა ალიევას, აზერბაიჯანული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის განყოფილების გამგეს ბედმა გაუღიმა: სრულიად ახალგაზრდამ თბილისის უნივერსიტეტში წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თავის საყვარელ თემაზე: „აზერბაიჯანულ-ქართული ლიტერატურის ურთიერთობის ისტორიიდან“. სულ მალე იქვე დაიცავს სადოქტოროს— „ნიზამი და ქართული ლიტერატურა“.

მეცნიერ ქალს ცხოვრების თანამგზავრი — მეუღლე და შვილები ჰყავს. იმ დღეს, ჩვენ რომ სამუშაოზე ვეწვიეთ, ბინისაკენ ეჩქარებოდა. — დროა წავიდე, ბავშვებს მივხედო, შემდეგ განვაგრძოთ საუბარი, — მაგრამ დაწყებული საუბრის შეწყვეტა შეუძლებელი იყო. დილარა ჰყვებოდა „ვეფხისტყაოსნის“ უცნობი თარგმანის შესახებ, რომელზეც ფიქრი თხუთმეტი წელი სტანჯავდა.

მაშინ დილარა ალიევა თბილისში სწავლობდა. მისი მასწავლებლები ქართველი ფილოლოგები ლევან ასათიანი და ალექსანდრე ბარამიძე იყვნენ. ასპირანტისა და პროფესორების ურთიერთდამოკიდებულებაში იყო რაღაც ჩვეულებრივზე უფრო მეტი — აზერბაიჯანელი ქალიშვილი მათთვის შვილივით საყვარელი გახდა.

დილარა ხშირი სტუმარი იყო ლევან ასათიანის ოჯახისა, სადაც ქართველი პოეტები და მწერლები იკრიბებოდნენ. ერთხელ მთელი საღამო აზერბაიჯანულ ლიტერატურაზე საუბრობდნენ. პოეტმა სიმონ ჩიქოვანმა, რომელიც სუფრას თამადობდა, მოძმე ერის ლირიკოსთა სადღეგრძელო ასწია — მოიგონა მეგობარი აზერბაიჯანელი პოეტები, ხოლო როცა ახმედ ჯავადი ახსენა, თვალებზე ცრემლი მოადგა. ეი რა უამბო მეგობრებს.

—ახმედ ჯავადმა, ცხოვლმა აზერბაიჯანელმა პოეტმა და შექსპირის, გოეთეს, პუშკინის თარგმნელმა, დიდი ამაგი დადო ქართულ კულტურას: დედნიდან თარგმნა უკვდავი „ვეფხისტყაოსანი“. 1937 წელს რუსთაველის იუბილესთვის უნდოდა გამოეცა, მაგრამ მოულოდნელად დაიღუპა და ხელნაწერებიც დაიკარგა.

დილარა ალიევას პოეტ ახმედ ჯავადისეულ თარგმანზე არაფერი სმენოდა. აზერბაიჯანულ ენაზე „ვეფხისტყაოსნის“ ერთადერთი, რესპუბლიკის სახალხო პოეტების: სამედ ვურგუნის, სულიმან რუსტამოვისა და მამედ რაგიმის თარგმანი იყო ცხობილი. ქართველი პოეტის შეკითხვაზეც, იცნობს თუ არა ახმედ ჯავადის ცოხერვებსა და შემოქმედებას, დილარამ ვერაფერი თქვა.

ეს იყო თხუთმეტი წლის წინათ.

ღღეს კი, სიმონ ჩიქოვანი ცოცხალი რომ იყოს, დილარა ალიევა სიხარულით ეტყოდა:

— ბატონო სიმონ, თქვენი მეგობარი პოეტის ახმედ ჯავადის მიერ თარგმნილი „ვეფხისტყაოსანი“ ვიპოვეთ! ახლა აზერბაიჯანულ ენაზე რუსთაველის ორი თარგმანი გვაქვს.

ჯავადისეული თარგმანი მნიშვნელოვანია იმით, რომ ქართულიდან არის შესრულებული. პოეტს დედანს უცხოურია საქართველოში. მისი მეუღლე, ქალბატონი შექრია, დიდი სიყვარულით იკონებს თქვენი და ახმედ ჯავადის ტკბილ საუბრებს ქართულ ენაზე. ის ხოს ქართველი ქალია, აჭარიდან.

დილარა ალიევას სამუშაო მაგიდაზე დევს ძვირფასი განძი, ნაპოვნი, 30 წელი დავიწყების ფერფლი რომ ფარავდა. თარგმანი ლათინური შრიფტით არის მარჭანაზე გადაბეჭდილი (ოცდაათიან წლებში ამ შრიფტს ხმარობდნენ აზერბაიჯანში).

რუსთაველი საამოდ ეღერს ნიზამის ენაზე. დილარა ალიევა ჩვენი თხოვნით კითხულობს „ვეფხისტყაოსნის“ ჯავადისეულ თარგმანს. ხიალ, ზეგ კი გამოსაცემად მოამზადებს მას და დაარგული თარგმანით გამოწვეული ფიქრებიც დაწყნარდებიან...

გ. მანია,
რ. ბაბუნაშვილი,
ბაქო.

ღღეს უნივერსიტეტის კორპუსებში

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სურათზე: 1. ლაბორატორიული სამუშაო ფიზიკის დიდ აუდიტორიაში; 2. უნივერსიტეტის ახალი კორპუსის მთავარი ვესტიბიულის ხედი; 3 უნივერსიტეტის ახალი კორპუსის დიდი კონფერენცდარბაზის ინტერიერი.

ფოტო **გ. შეყილაძისა** და **შ. ჩხეტიანისა.**

ქოლუნისტი
ქუ-3 მეორდ
შაბათი,
19/X, 1968 წ.

გიზგიზებს ოლიმპიური ცეცხლი

1968 MEXICO

ᲓᲦᲘᲡ ᲙᲘᲗᲮᲕᲐ

19 ოქტომბრის ფინალები

მძლეოსნობა

ქალები — 800 მეტრზე რბენა; **ვაჟები** — მძლეოსნური ათეული.

ველოსპორტი

ტრეკი. სპრინტერული რბოლა.

აკადემიური ნიჩბოსნობა

ფინალური რბოლები.

ცურვა

ქალები — ბრასისა და თავისუფალი სტილით 100 მეტრზე ცურვა; **ვაჟები** — 100 მეტრზე ბრასისა და თავისუფალი სტილით ცურვა.

ტყვიის სროლა

მცირეკალიბრიანი შაშხანის სროლა. 60 გასროლა.

სასტენდო სროლა

სატრანშეო სროლა.

ძალოსნობა

მძიმე წონის შტანგისტთა ასპარეზობა.

ფარიკაობა

გაჟები — რაპირა. გუნდური ასპარეზობა.

Ვ. ᲡᲐᲜᲔᲔᲕᲘᲡ ᲣᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲝ ᲜᲐᲮᲢᲝᲛᲘ

ახალი მედლები მოიტანა ამ დღემ ჩვენს გუნდს. სილამაზითა და დაძაბულობით უმაგალითო ბრძოლაში 23 წლის სოხუმელმა აგრონომმა **ვიქტორ სანეევმა** მოიგო შეჯიბრება სამმაგ ხტომაში — 17 მეტრი და 39 სანტიმეტრი (ახალი მსოფლიო რეკორდი). მძლეოსნობის ისტორიას არ ახსოვს სხვა ასეთი შემთხვევა, რომ ერთბაშად ექვს მხტომელს გადალახოს 17 მეტრი ზღუდე. ოქროს მედალი ვიქტორ სანეევმა მოიპოვა უკანასკნელი ცდის დროს — იგი ნამდვილი მებრძოლია!

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲪᲐ ᲓᲐ ᲛᲔᲝᲠᲔᲪ

ევროპის ჩემპიონმა შტანგისტთა ოლიმპიურ ფიცარნაგზე დაამარცხა მსოფლიო ჩემპიონი. მაგრამ საბჭოთა გუნდს ამით არაფერი დაუკარგავს, რადგან ორივე ჩვენი სპორტსმენია. 30 წლის ლენინგრადელი საშუალო წონის შტანგისტი **ბორის სელიცკი** გახდა ოლიმპიადის ჩემპიონი, **გაიმეორა სამყაროში მსოფლიო რეკორდი** — 485 კილოგრამი. ვერცხლის მედალი მოიპოვა ამ რეკორდის მფლობელმა 28 წლის კიეველმა **ვლადიმერ ბელიაევმა** — მას იგივე შედეგი აქვს, მაგრამ თვითონ 300 გრამით მძიმე აღმოჩნდა სელიცკზე.

ᲗᲐᲜᲐᲑᲐᲠ ᲑᲠᲫᲝᲚᲐᲨᲘ

შეწყდა ჩვენი სახელგანთქმული მინსკელი ეროს მტყორცნელის **რონუალდ კლიმის** გამარჯვებათა სერია. ოლიმპიურ ტურნირში იგი მეორე გამოვიდა, მხოლოდ რვა სანტიმეტრით ჩამორჩა თავის ყველაზე მრისხანე მეტოქეს, მსოფლიო რეკორდსმენს უნგრელ **დ. ეიგოცკის**, რომელმაც 73 მეტრსა და 36 სანტიმეტრზე ტყორცნა ურო.

ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲓᲐ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ

ასევე მეორე იყო სიმაღლეზე ხტომაში მოსკოველი სტუდენტი **ანტონინა ოსოროკოვა**, რომელიც ორი სანტიმეტრით ჩამორჩა ჩეხოსლოვაკიელ სპორტსმენს **ვ. რეზკოვას.** ჩემპიონი გადახტა 182 სანტიმეტრ სიმაღლეზე. მესამე ადგილი დაიკავა 18 წლის კიეველმა **ვალენტინა კოზირმა.** მისი შედეგი, ისე როგორც ოსოროკოვისი — 180 სანტიმეტრი.

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲔᲠᲗᲘ

წარუმატებლად გამოვიდნენ ჩვენი სპორტსმენები 50 კილომეტრზე სიარულში, სადაც გაიმარჯვა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სპორტსმენმა **კ. ჰენემ** — 4 საათი, 20 წუთი და 13,6 წამი.

ᲓᲠᲐᲛᲐᲢᲣᲚᲘ ᲤᲘᲜᲐᲚᲘ

დრამატული იყო ფინალური რბენა 5.000 მეტრზე. უკანასკნელ წრეში ტენისელმა **ბ. გამუდმ** არ დაუთმო ლიდერობა კენიელებს, რომლებიც დაძაბულად მისდევდნენ მას — ოლიმპიურ ჩემპიონს 10.000 მეტრზე რბენაში **ნ. ტემსა** და სახელგანთქმულ **კ. კეინოს.** მან გაიმარჯვა, აჩვენა 14 წუთი და 0,5 წამი. ვერონეიელმა **ნიკოლოზ სვირიდოვმა** მეშვიდე ადგილი დაიკავა — 14.18,4.

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲕᲔᲠᲪᲮᲚᲘ

ვერცხლის მედალი მოიპოვა საბჭოთა ხუთჭიდელების გუნდმა. ხელი იგდეს რა ლიდერობა პირველი დღიდანვე, ჩვენმა ხუთჭიდელებმა, სამწუხაროდ, (უფადა იფარიკავეს, შემდეგ გამოსწორეს მდგომარეობა (ეურვის დროს. მაგრამ უნგრეთის ნაკრებს მაინც ვერ დაეწივნენ. ოქროს მედალი უნგრეთმა მოიპოვა. ოლიმპიური ჩემპიონი პირად ჩათვლაში გახდა შვედი **ბ. ფერმი,** რომელმაც დაამარცხა ოთხგზის მსოფლიო ჩემპიონი უნგრელი **ა. ბალცო.** ლოლიმპიურ აუზში დაიწყო შეჯიბრება ტრამპლინიდან წყალტომაში. ჯერჯერობით ლიდერობს ამერიკელი **მ. კინგი,** უშიალოდ მისდევს მას სსრ კავშირის ჩემპიონი **თამარ პოგოევა.**

ᲤᲠᲔᲜᲑᲣᲠᲗᲘᲡ ᲑᲐᲓᲔᲡᲗᲐᲜ

ორი გამარჯვება მოიპოვეს ჩვენი ფრენბურთელების ნაკრებმა გუნდებმა: ვაჟებმა — ბულგარეთის გუნდზე, ქალებმა — პერუს გუნდზე ერთნაირი ანგარიშით 3:0.

მეორე გამარჯვება წყალბურთელთა ტურნირში ჩაიწერა თავის აქტივში ჩვენმა ნაკრებმა, რომელმაც მოუგო გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის გუნდს — 6:3.

გაიმართა ნიჩბოსანთა ნახევარფინალური შეჯიბრება. ფინალებში გასვლის უფლება მოიპოვეს თექვსმეტი ქვეყნის სპორტსმენებმა. ჩვენი გუნდიდან მედლების პრეტენზიას აცხადებენ **ანატოლი სასი** და **ალექსანდრე ტიმოშინინი** — აგრეთვე წყვილნიჩბიანი ორიანით, წყვილნიჩბიანი ოთხიანით მესაჭეთ და რვიანით შეჯიბრებაში. გრძელდება მოკრივეთა წინასწარი შეჯიბრება. დაიწყო თავისუფალ მოჭიდავეთა ტურნირი. ჩვენი სპორტსმენების ანგარიშზეა შვიდი გამარჯვება და ერთი ფრე. მოეწყო ვოლოსიპედისტთა პირველი რბოლა ტრეკზე.

ᲐᲡᲙᲐᲠᲔᲖᲝᲑᲔᲜ ᲕᲔᲚᲝᲛᲠᲑᲝᲚᲔᲑᲘ

ადგილიდან 1.000 მეტრზე გიტში პირველი ადგილი დიდებული შედეგით — 1 წუთი და 3,91 წამი (მსოფლიო რეკორდი) მოიპოვა ცნობილმა ფრანგმა ველომრბოლმა **პიერ ტრანტენმა.**

ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲑᲘᲚᲘᲙᲔᲑᲖᲔ

ოლიმპიური ჩემპიონები ქალთა კომბინირებულ ამანათრბენში 4X100 მეტრზე გახდნენ ამერიკის შეერთებული შტატების სპორტსმენები. მათი დროა 4 წუთი და 28,3 წამი (მსოფლიო რეკორდი).

(საქდესის სპეც. კორ.).

მეხიკო.

ᲚᲝᲠᲓᲘ ᲕᲣᲚᲙᲐᲜᲖᲔ

კამჩატკის კოზელსკის ვულკანის მწვერვალზე ამას წინათ გაიმართა ქორწილი. ქალაქ კამჩატკის პეტროპავლოვსკის გემთშემკეთებელი ქარხნის ზეინკალმა იური უსოლცევმა და თევზის მრეწველობის სამმართველოს ინჟინერ-ქიმიკოსმა ფაინა იმიევამ ეს სასიხარულო ამბავი აღნიშნეს მწვერვალზე, მთამსვლელ მეგობართა წრეში.

კამჩატკის ამინდმა საზეიმო სიოუპრიზი როდი მოუმზადა ახალ დაქორწილებულებს: ძლიერმა ციკლონებმა მწვერვალს თავს დაატეხეს წვიმისა და თოვლ-ჭყაპის ნაკადები, მაგრამ ამან გუნება ვერ გაუფუჭა ვერც ნეფედედოფალს, ვერც სტუმრებს.

ორ დღე-ღამეს მიდიოდნენ მთამსვლელები მწვერვალისაკენ. მწვერვალზე პირველად ფეხის დადგმის უფლება მეგობრებმა ნეფედედოფალს დაუთმეს. შემდეგ კი თამადამ — გემთშემკეთებელი ქარხნის ინჟინერმა ვ. სკრიპალმა მეგობრებს მინერალური წყალი ჩაუსხა ტოლჩებში და პირველი სადღეგრძელო წარმოთქვა ნეფე-დედოფლის პატივსაცემად.

(საქდესი).

ᲓᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲬᲕᲠᲗᲜᲔᲚᲘ

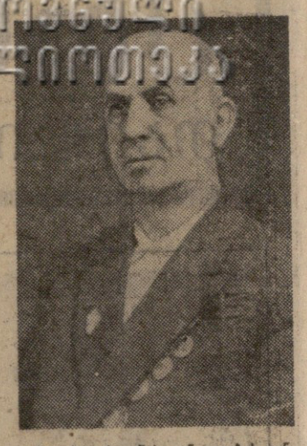

მძიმე და ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა დიმიტრი ნესტორის-ძე დუდუჩავა, საქართველოს სსრ დამსახურებული მასწავლებელი, სკკპ წევრი 1927 წლიდან.

დიმიტრი დუდუჩავა დაიბადა 1898 წელს. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისთანავე აქტიურად ჩაება საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ საქმიანობაში და ნაყოფიერ მუშაობას ეწეოდა საბჭოთა სკოლის განვითარებისათვის.

1921 წლის მარტში დ. დუდუჩავა არჩეულ იქნა ოზურგეთის მაზრის საგამასახლოს სასოფლო საბჭოს რევოლუციური კომიტეტის შემადგენლობაში და მის გამგებლობაში შედიოდა სასკოლო და კულტსაგანმანათლებლო საკითხები. შემდეგ რამდენჯერმე იყო არჩეული ზუზურგეთის სამაზრო ყრილობის დელეგატად, სამაზრო მუშაკთა კავშირის გამგეობის წევრად და საქართველოს განათლების მუშაკთა კავშირის ყრილობის დელეგატად.

წლების განმავლობაში დ. დუდუჩავა მუშაობდა მასწავლებლად და სკოლის დირექტორად უმაღლეს დაწყებით, გლეხთა ახალგაზრდობისა და საშუალო სკოლებში ჩოხატაურის რაიონში. იგი ითვლებოდა ოზურგეთის მაზრის განათლების განყოფილების რწმუნებულად, ხოლო 1930 წელს დანიშნულ იქნა ამავე რაიონის განათლების განყოფილების გამგედ. 1932 წლიდან მუშაობდა კოჯრის გაერთიანებული საბავშვო სახლებისა და პედაგოგიური ტექნიკუმის დირექტორის თანამდებობაზე.

1934 წლიდან დ. დუდუჩავა მუშაობას იწყებს განათლების სამინისტროს აპარატში სკოლების სამმართველოს საბავშვო სახლების სექტორის გამგედ. 1935 წლიდან იგი საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის მობილიზაციით გაგზავნილ იქნა ორჯონიკიძის რაიონის განათლების განყოფილების გამგედ. 1939 წლიდან იგი გადმოიყვანეს განათლების სახალხო კომისარიატში განათლების კომისრის თანაშემწედ ხელმძღვანელი კადრების დარგში, შემდეგ კი 1963 წლის მაისამდე მუშაობდა მინისტრის თანაშემწედ. იმავე წელს გადავიდა პენსიაზე, მაგრამ არ შეუწყვეტია აქტიური მუშაობა. სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებამდე ხელმძღვანელობდა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსთან არსებულ საზოგადოებრივ ინსპექტორთა ჯგუფს.

დუდუჩავა დაჯილდოებული იყო ლენინის ორდენით, სამი მედლით და სამკერდე ნიშნით „სახალხო განათლების წარჩინებული".

ღვაწლმოსილი პედაგოგის, სანმეშო მოქალაქისა და უმწიკვლო ადამიანის დ. დუდუჩავას ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება მისი მოწაფეებისა და კოლეგების გულში.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო; განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტი; საქართველოს სსრ პედაგოგიური საზოგადოების ცენტრალური საბჭო.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო, განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტი და საქართველოს სსრ პედაგოგიური საზოგადოება იუწყებიან რესპუბლიკის დამსახურებული მასწავლებლის პერსონალური პენსიონერის

დიმიტრი ნესტორის-ძე დუდუჩავას

გარდაცვალებას და თანაგრძნობას უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

დ. დუდუჩავას დაკრძალვა მოხდება 19 ოქტომბერს საბურთალოს სასაფლაოზე. გამოსვენება ბინიდან დღის 4 საათზე (ჩიტაძის ქ. № 11).

ᲡᲞᲝᲠᲢᲘ

ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚ ᲬᲣᲗᲔᲑᲨᲘ...

დინამო" (თბილისი) — **„დინამო"** (მინსკი) 3:2 (1:0). თბილისი. 18 ოქტომბერი. **„დინამოს"** სტადიონი. **მსაჯი** — **ი. ლუკიანოვი** (მოსკოვი).

„დინამო" (თბილისი) — ურუშაძე, ძოძუაშვილი, კანთელაძე, ხურცილავა, ცხოვრებოვი, პეტრიაშვილი, ილიადი (ასათიანი), სიჭინავა, მეტრეველი, გავაშელი, მესხი; **დინამო"** (მინსკი) — **გლუხოტკო, კუზნეცოვი, ზარემბო, სახაროვი, სავოსტიკოვი, არზამასცევი, ტოლეიკო, ადამოვი (კაბერსკი), მუსტიგინი, მალოფეევი, ვასილიევი.**

მატჩის ბედი უკანასკნელ წუთებში გაირკვა. გადამწყვეტი გოლი ბავაშელმა გაიტანა. **გაიმარჯვეს** **თბილისელებმა 3:2. ფაქტიურად მასპინძლებს შეხვედრა ჯერ კიდევ თამაშის დამთავრებამდე 20 წუთით ადრე ჰქონდათ მოგებული, როცა ანგარიში 2:0 იყო (პირველი ბურთი 38-ე წუთზე სიმონიანამ გაიტანა, შემდეგ კი 66-ე წუთზე ბავაშელმა). ყურადღების მოდუნება თბილისელებს ძვირად დაუჯდათ, მალე მინსკელებმა წონასწორობა აღადგინეს — 2:2. ორივე გოლი დაცვის შეცდომებს უნდა მივაწეროთ. ბურთები გაიტანეს მუსტიგინმა და ვასილიევმა.**

და აი, როდესაც მასპინძლები ქულის დაკარგვის რეალური საფრთხის წინაშე დადგნენ, მხოლოდ მაშინ გამოფიზწლდნენ და ცეცხლოვანი თამაში გვიჩვენეს, რომლის სულისჩამდგმელები მესხი და მეტრეველი იყვნენ.

რა თქმა უნდა, ჩემპიონატის მოახლოებულ ფინიშთან ორი ქულის მოპოვება ცუდი როდია, მაგრამ თბილისის დინამოელებმა ბოლო მატჩებში იმდენი დაკარგეს, რომ საპრიზო ადგილებისათვის ბრძოლა შეიძლება მხოლოდ ძალთა მთელი მოკრებითა და განსაკუთრებული მონდომებით.

ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲤᲔᲮᲑᲣᲠᲗᲘᲡ ᲛᲝᲔᲓᲜᲔᲑᲖᲔ

გუშინ გაიმართა საკავშირო ჩემპიონატის მორიგი ტურის მატჩები ფეხბურთში უმაღლესი ლიგის გუნდებისათვის.

უურადღებას იპყრობდა მატჩი მოსკოვში, სადაც პაექრობა ჰქონდათ ლიდერთა ჯგუფის წარმომადგენელს დიდაქალაქის „სპარტაკსა" და ლუგანსკის „ზარიას". მეტოქეებმა თითო ბურთი გაიტანეს და მატჩი ფრედ დაამთავრეს.

ჩემპიონატის აუტსაიდერი ეროვანადის **„დინამო"** საკუთარ მოედანზე თამაშობდა ტაშკენტის **„პახტაკორის"** წინააღმდეგ და დამარცხდა 1:4.

ალმა-ათის **„კაირატი"** ბაქოს იწვია და აქ შეხვდა ადგილობრივ „ნეფტჩის". წარმატება ბაქოელებს ხვდათ 2:1.

ᲠᲔᲙᲝᲠᲓᲘᲡᲢᲗᲐ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ

გუშინ თბილისში დაიწყო ჩვენი ქვეყნის პირველობის გათამაშება ჩოგბურთში. ასპარეზობენ ბაზი, რომელიც „დინამოს" კორტებზე მიმდინარეობს, მონაწილეობს 16 გუნდი.

პირველ დღეს „დინამოს" ნაკრებმა დაამარცხა „ბურევესტნიკის" გუნდი 12:3, „ტრუდმა" — „სპარტაკი" 12:8, შეიარაღებული ძალების ნაკრებმა — „ავანგარდი" 12:0.

ᲒᲐᲗᲐᲛᲐᲨᲔᲑᲘᲡ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ

„ა" კლასის პირველი ჯგუფი

მდგომარეობა 19 ოქტომბრისათვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„დინამო" (კ.)	33	20	11	2	53-21	51
„სპარტაკი"	33	18	8	7	53-36	44
„ტორპედო" (მ.)	32	16	11	5	50-24	43
ცსკა	33	17	9	7	42-28	43
„დინამო" (თბ.)	33	14	10	9	42-24	38
„დინამო" (მ.)	33	15	8	10	46-30	38
„დინამო" (მნ.)	31	14	9	8	37-28	37
„ჩერნომორეცი"	32	10	14	8	43-39	34
„ლოკომოტივი"	32	10	13	9	31-33	33
„ზარია"	34	10	12	12	22-35	32
„ზენიტი"	33	9	13	11	31-43	31
„ნეფტჩი"	33	10	10	13	34-43	30
„შახტიორი"	32	9	11	12	32-32	29
სკა	33	9	10	14	37-42	28
„კრ. სოვეტოვი"	33	9	9	15	21-34	27
„არარატი"	33	10	6	17	30-42	26
„ტორპედო" (ქ.)	34	8	9	17	26-40	25
„კაირატი"	33	8	8	17	22-37	24
„პახტაკორი"	33	8	8	17	35-54	24
„დინამო" (კირ.)	33	5	9	19	20-42	19

ᲠᲐᲓᲘᲝ

● კვირა, 20 ოქტომბერი

პირველი პროგრამა

06.05 — უკანასკნელი ცნობები. 06.35 — ქართული ხალხური მუსიკის კონცერტი, 06.50 — „სოფლის დილა", 07.30 — აისის ჰანგები. 08.30 — ლირიკული სიმღერები და ვალსები, 09.15 — ქართული რესპუბლიკური გაზეთების მიმოხილვა, 09.22 — რუსული რესპუბლიკური გაზეთების ფურცლებზე, 09.30 — რადიოგაზეთ „საქართველოს პიონერის" საკვირაო გამოშვება, 10.15 — „დილა მშვიდობისა" (მოსკოვი), 11.00 — „პიონერთა დაფდაფი (მოსკოვი), 11.30 — უკანასკნელი ცნობები, 11.45 — ქართული ხალხური სიმღერები, 12.05 — მუსიკალური რადიოფიშმა, 12.30 — რადიოჟურნალი „ფიზკულტურა და სპორტი", 13.00 — ციკლიდან „გამოჩენილი მუსიკოს-შემსრულებლები". კონცერტი-სუბარი „დ. ოისტრახი", 14.00—მოსწავლეთათვის. „ბიძია თომას ქოხი". რადიოდადგმა, 14.45—„ქვეყნებში და კონტინენტებზე" (მოსკოვი), 15.00 — მეგობრობის კონცერტის ტრანსლაცია ბაქოდან, 15.40 — კ. ბადირაძე. ლექსები, 16.15 — გადაცემა საბჭოთა არმიის მეიმრებისათვის, 17.00 — საერთაშორისო მიმოხილვა, 17.15 — სიმღერები დების იშხნელების შესრულებით, 17.30 — საუბარი „ქვების მრეწველობის მუშაკთა დღე", 17.45 — ს. მირიანაშვილი, სიმღერები, 18.00 — უკანასკნელი ცნობები, 18.10 — კონცერტი „თქვენი თხოვნით, მეგობრებო!" 19.00 — რადიოჟურნალი „ჩვენი სოფელი", 19.30 — თვითმოქმედი კოლექტივების კონცერტი, 20.20 — საერთაშორისო კონცერტარი (მოსკოვი), 20.30 — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 50 წლისთავისათვის. „ჩემი უნივერსიტეტი", 21.30 — ხელოვნების ოსტატთა კონცერტი, 22.30 — უკანასკნელი ცნობები, 23.30 — მსუბუქი მუსიკა, 23.55 — უკანასკნელი ცნობები.

ᲢᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲐ

● შაბათი, 19 ოქტომბერი

09.20 — გადაცემათა პროგრამა, 09.30 — დაუსწრებელი სწავლების სტუდენტთა დასახმარებლად — ლექცია უმაღლეს მათემატიკაში, 11.00 — „გილოცავთ დაბადების დღეს" — მუსიკალური გასართობი პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.30 — „შაბათის რეპორტაჟი (გადმოცემა მოსკოვიდან), 12.00 — „მელოდიიდან მელოდიამდე" — საესტრადო კონცერტი, 12.30 — „შეხვედრები თეატრის ოსტატებთან" — საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტი ვერიკო ანჯაფარიძე (გადაცემა თბილისიდან ცენტრალური ტელევიზიისათვის), 13.30 — კინოფიშმა, 14.00 — „საბჭოთა კავშირის ხალხთა ატლასი" — საქართველოს სსრ (გადაცემა თბილისიდან ცენტრალური ტელევიზიისათვის), 15.00 — ეთერშია „ახალგაზრდობა" (გადმოცემა მოსკოვიდან), 15.45 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 16.30 — „მსოფლიო დღეს", 17.00 — ახალი ამბები, 17.10 — გადაცემა ციკლიდან „სახელოვანი იუბილარი" — „თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკოსთა სკოლა", 17.30 — ცენტრალური ტელევიზიის ფერადი პროგრამა „ერგუნი-2750", 19.00 — გადაცემა „კიდევ ერთი ლაურეატი", 19.30 — გადაცემა: „სატელეფონო სადგურები და მათი განვითარების პერსპექტივა საქართველოში, 20.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 21.00 — მხატვრული ფილმი „ანტონ ივანეს-ძე ჯვაროს", 22.15 — „მოამბე" — საინფორმაციო პროგრამა, 22.40 — პროგრამა მეორე დღისთვის, 22.45 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე.

ცენტრალური ტელევიზიის პროგრამა (მეცხრე არხით) 1 საათიდან.

● კვირა, 20 ოქტომბერი

10.20 — გადაცემათა პროგრამა, 10.30 — „მაგიძარა" (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.00 — „მეგობრობამ საზღვრები არ იცის" (უკრაინისა და საქართველოს სტუდიების ერთობლივი გადაცემა). 12.00 — ბავშვებისათვის. ლენინური კომკავშირის 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი ფილმების ფესტივალი. მხატვრული ფილმი „ისინი თვრამეტისანი არიან", 13.35 — საბჭოეთიზო მრავალსერიანი დოკუმენტური ფილმი „ნახევარი საუკუნის მატიანე" — 1921 წელი (ქართულ ენაზე), 14.30 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 14.45 — ბავშვებისათვის. „აქ ცხოვრობს მუსიკა" (გადმოცემა ლენინგრადიდან), 15.15 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 16.00 — „მუსიკალური კიოსკი" (გადმოცემა მოსკოვიდან), 16.30 — გადაცემა საბჭოთა არმიის მეიმრებისათვის, 17.00 — ციკლიდან „ლენინური პრემიის ლაურეატები" — სერგეი იუტკევიჩი, 18.00 — სპორტული პროგრამა „საფრანგეთის სპორტული პანორამა", 18.20 — საესტრადო გასართობი პროგრამა, 19.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 20.00 — „მხიარულთა და საზრიანთა კლუბი" (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.00 — ეთერშია „ახალგაზრდობა", „კომკავშირი-68", 22.15 — „მოამბე" საინფორმაციო პროგრამა, 22.25 — პროგრამა მეორე დღისათვის, 22.30 — ბულგარული მხატვრული ფილმი „ყველაზე ხანგრძლივი დამე", 24.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე.

ცენტრალური ტელევიზიის პროგრამა (მეცხრე არხით) 10 საათიდან.

● ორშაბათი, 21 ოქტომბერი

10.55 — გადაცემათა პროგრამა, 11.00 — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო საიუბილეო სხდომის ტრანსლაცია სპორტის სასახლიდან, 16.00 — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო შეხვედრის ტრანსლაცია, 18.00 — გადაცემათა პროგრამა, 18.05 — სატელევიზიო ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 18.15 — პროგრამა ბავშვებისათვის: 1. იყო და არა იყო რა"..., 2. „ჩვენ ინგლისურს ვსწავლობთ", 18.45 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 19.00 — განცხადებები და რეკლამა, 19.10 — გადაცემა ციკლიდან „ლენინის საუნჯე" (გადაცემა პირველი), 19.30 — „მოამბე" — საინფორმაციო პროგრამა, 20.00 — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო საიუბილეო ფესტივალი — „ზეიმობს ახალგაზრდობა" (ტრანსლაცია სპორტის სასახლიდან). ტრანსლაციის შემდეგ — პროგრამა მეორე დღისათვის და კინოპროგრამა, 23.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე.

ცენტრალური ტელევიზიის პროგრამა (მეცხრე არხით) დასაწყისი 11 საათიდან.

● სამშაბათი, 22 ოქტომბერი

10.25 — გადაცემათა პროგრამა, 10.30 — კინოპროგრამა, 16.25 — გადაცემათა პროგრამა, 16.30 — სპორტული პროგრამა — ფეხბურთი საბჭოთა კავშირის პირველობაზე. „დინამო" თბილისი-„ზენიტი" ლენინგრადი, 18.15 — ახალი ამბები, 18.20 — პროგრამა ბავშვებისათვის: 1. „ცეროდენას ეკრანი", 2. „მოდით, ერთად ვიმღეროთ!", 19.10 — განცხადებები, 19.15 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 19.30 — გადაცემა „გეგმა, ხარისხი, მოგება", 20.00 — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო კონცერტის ტრანსლაცია ზაჟარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრიდან. ტრანსლაციის დამთავრების შემდეგ — საინფორმაციო პროგრამა „მოამბე". პროგრამა მეორე დღისათვის და კინოპროგრამა, 24.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე.

ცენტრალური ტელევიზიის პროგრამა (მეცხრე არხით) დასაწყისი 11 საათიდან.

● ოთხშაბათი, 23 ოქტომბერი

11.00 — გადაცემათა პროგრამა, 11.05 — სატელევიზიო ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.15 — „ჯანმრთელობა" — სამეცნიერო-პოპულარული პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.30 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 12.30 — „ნაბიჯს ვუსწორებთ კომკავშირს" — ლენინური პიონერიის პატაკი (გადმოცემა ლენინგრადიდან), 12.45 — მხატვრული ფილმი „ექიმი ვერა", 18.00 — გადაცემათა პროგრამა, 18.05 — ახალი ამბები, 18.10 — პროგრამა ბავშვებისათვის: 1. „ლენინური პიონერული" ორწლეული"; 2. „ჩვენი კინოდარბაზი", 18.45 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 19.00 — „მოწინავე გამოცდილების სკოლა", 19.20 — ნაწყვეტები ვერდის ოპერებიდან, 20.00 — „მოამბე" — საინფორმაციო პროგრამა, 20.25 — პროგრამა მეორე დღისათვის, 20.30 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 21.30 — მხატვრული დოკუმენტური სატელევიზიო ფილმი „მე თვითონ" — მეორე ნაწილი. პრემიერა (საქართველოსა და ცენტრალური ტელევიზიის ერთობლივი ნაწარმოები), 22.55— პროგრამა მეორე დღისათვის, 23.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე.

ცენტრალური ტელევიზიის პროგრამა (მეცხრე არხით) დასაწყისი 11 საათიდან.

● ხუთშაბათი, 24 ოქტომბერი

11.00 — გადაცემათა პროგრამა, 11.05 — სატელევიზიო ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.15 — მხატვრული ფილმი „უმცროსი ვაჟიშვილის ქუჩა", 12.55 — „ნაბიჯს ვუსწორებთ კომკავშირს" — ლენინური პიონერიის პატაკი (გადმოცემა ტალინიდან), 18.00 — გადაცემათა პროგრამა, 18.05 — ახალი ამბები, 18.15 — კინონარკვევი, 18.30 — განცხადებები, 18.35 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 19.00 — ეთერში „ახალგაზრდობა" — გმირი ქალაქების გადაძახილი (გადმოცემა მოსკოვიდან), 20.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 21.10 — ლიტერატურული გადაცემა „ახალი წიგნები", 21.45 — „მოამბე" — საინფორმაციო პროგრამა, 22.10 — პროგრამა მეორე დღისათვის, 22.15 — ეთერშია „ახალგაზრდობა" — „ახალგაზრდული აჭარა", 23.15 — კინოპროგრამა, 23.45 — „ეს შენი სიმღერებია, კომკავშირო!" (გადმოცემა მოსკოვიდან), 24.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე.

ცენტრალური ტელევიზიის პროგრამა (მეცხრე არხით) დასაწყისი 11 საათიდან.

● პარასკევი, 25 ოქტომბერი

10.45 — გადაცემათა პროგრამა, 10.50 — ლენინური კომკავშირის 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო პლენუმის ტრანსლაცია კრემლის ყრილობათა სასახლიდან, 12.30 — „ნაბიჯს ვუსწორებთ კომკავშირს" — ლიტვის პიონერიის პატაკი (გადმოცემა ვილნიუსიდან), 12.45 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე. 13.15 — დოკუმენტური ფილმი „ერთგული შვილები სალხინოა", 17.20 — გადაცემათა პროგრამა, 17.25 — ახალი ამბები, 17.30 — ლენინური კომკავშირის 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო პლენუმის ტრანსლაცია კრემლის ყრილობათა სასახლიდან, 18.30 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე, 19.30 — კონცერტი (გადმოცემა მოსკოვიდან), 21.30 — ეთერშია „ახალგაზრდობა" — „ახალგაზრდული ქუთაისი", 22.30 — „მოამბე" — საინფორმაციო პროგრამა, 22.55 — პროგრამა მეორე დღისათვის, 23.00 — XIX ოლიმპიურ თამაშებზე.

ცენტრალური ტელევიზიის პროგრამა (მეცხრე არხით) დასაწყისი 10 ს. და 50 წუთიდან.

ᲠᲐᲓᲘᲝ

● ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 19 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘ

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲗ

ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ

ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ

ᲤᲠᲔᲜᲑᲣᲠᲗᲘᲡ ᲑᲐᲓᲔᲡᲗᲐᲜ

ᲕᲕᲔᲘᲪᲐᲠᲘᲡ

ᲭᲐᲓᲠᲐᲙᲘᲡ ᲛᲔᲠᲘᲓᲘᲐᲜᲔᲑᲖᲔ

● ᲚᲣᲒᲐᲜᲡᲙᲘᲡ, ᲛᲝᲛᲐᲓᲠᲐᲙᲔᲗᲐ ᲝᲚᲘᲛᲠᲘᲐᲓᲐᲡᲗᲐᲜ ● ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘᲐ ᲓᲐ ᲑᲘᲚᲘᲜᲝᲕᲘᲐ — ᲚᲘᲓᲔᲠᲔᲑᲘ.

ᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲝᲑᲡ ᲓᲐ ᲣᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲡ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ

ᲓᲦᲔᲡ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ Თ